

Lublin, 24 stycznia 2013 r.

RIO – II – 600/52/2012

Pan Kazimierz Organista

Wójt Gminy Rachanie

ul. Dolna 1

22 – 640 Rachanie

Szanowny Panie Wójcie

W okresie od 10 października do 22 listopada 2012 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Urzędu Gminy Rachanie. Protokół kontroli podpisano 30 listopada 2012 r.

Zaniepokojenie budzi ujawnienie nieprawidłowości, będących już przedmiotem wniosków pokontrolnych (w tym o nr 2.4, 2.5, 3.7, 3.11, 4.1.1., 4.1.4., 4.1.6. i 4.1.11.) zawartych w wystąpieniu Nr RIO – II – 601/53/2008 z 12 marca 2009 r., mimo udzielenia odpowiedzi o ich wykonaniu.

W zakresie nieprawidłowości o incydentalnym charakterze lub wyeliminowanych w trakcie kontroli, po udzieleniu stosownego instruktażu, nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1113).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne

za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie księgowości i sprawozdawczości:

1.1. Niekompletne opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, w wyniku:

- *nieokreślenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,*
- *nieokreślenia metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,*
- *nieujęcia w wykazie kont księgi głównej Urzędu Gminy kont 290 „Odpisy aktualizujące należności”, 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” i 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”, a w wykazie kont księgi głównej budżetu gminy konta 260 „Zobowiązania finansowe”, mimo występowania zdarzeń gospodarczych podlegających ewidencji na tych kontach,*
- *niesporządzenia wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych,*
- *niesporządzeniu opisu systemu informatycznego,*
- *nieopisanie systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów – str. 5, 10, 34, 38 protokołu.*

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- określenie roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych,
- określenie metod wyceny aktywów i pasywów,
- ujęcie w wykazie kont księgi głównej budżetu i Urzędu Gminy kont, odpowiednio, 260 „Zobowiązania finansowe” oraz 290 „Odpisy aktualizujące należności”, 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” i 999 „Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat”, a także określenie zasad klasyfikacji zdarzeń na tych kontach,
- sporządzenie wykazu stosowanych ksiąg rachunkowych, a dla ksiąg rachunkowych prowadzonych przy użyciu komputera – wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
- sporządzenie opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,
- opisanie systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę

dokonanych w nich zapisów,
stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

- 1.2. *Dokonywanie łącznych zapisów bez sporządzenia dowodu zbiorczego – str. 6, 7 protokołu.*

Łącznych zapisów zbioru dowodów źródłowych dokonywać na podstawie zbiorczych dowodów księgowych, w których pojedynczo wymieniać dowody źródłowe, objęte dowodem zbiorczym, stosownie do przepisów art. 20 ust. 3 pkt 1 ustawy o rachunkowości.

- 1.3. *Nieprzewodzenie ewidencji analitycznej do konta 902 „Wydatki budżetu” według podziałek klasyfikacji budżetowej – str. 7 protokołu.*

Ewidencję analityczną do konta 902 „Wydatki budżetu” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie stanu poszczególnych wydatków budżetu gminy według podziałek klasyfikacji budżetowej, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm.), powoływanego w dalszej części tego wystąpienia jako „rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.”.

- 1.4. *Nieujęcie w księgach rachunkowych 2011 r. wszystkich kosztów obciążających jednostkę (na kwotę 361.775,61 zł) – str. 8 protokołu.*

W księgach rachunkowych jednostki ujmować wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty, stosownie do przepisów art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 1.5. *Nieterminowe regulowanie zobowiązań – str. 8, 14 protokołu.*

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z przepisów prawa i wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), nie dopuszczając do powstania zaległości, które mogłyby

skutkować zapłatą odsetek za zwłokę.

1.6. Przypadki niezachowania systematyki zapisów – str. 8 -10, 66 i 100 protokołu.

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości, w szczególności:

a) operacje związane z naliczaniem i spłatą odsetek od kredytów ujmować:

* w księgach rachunkowych budżetu gminy:

- naliczenie przez bank odsetek od kredytu:

Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

Ma 134 „Kredyty bankowe,”

- spłata odsetek od kredytu:

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 133 „Rachunek budżetu”

i równolegle:

Wn 134 „Kredyty bankowe”,

Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

* w księgach rachunkowych Urzędu Gminy:

- spłata odsetek:

Wn 751 „Koszty finansowe”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostki”;

b) operacje wpłaty odsetek od zaległości podatkowych oraz kosztów upomnienia ujmować (na podstawie wyciągu bankowego i załączonego do wyciągu bankowego dowodu wpłaty) w księgach rachunkowych Urzędu Gminy na kontach:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych”,

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

oraz równocześnie na podstawie dowodu wpłaty przypis odsetek i kosztów upomnienia:

Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”;

c) operacje gospodarcze związane z potrąceniem kosztów opłaty komorniczej z należności wyegzekwowanych przez Urząd Skarbowy ujmować:

- wpływ na rachunek budżetu gminy należności wyegzekwowanych przez urząd skarbowy w wysokości pomniejszonej o pobraną opłatę komorniczą (w kwocie faktycznego wpływu) ujmować:

* w księdze głównej budżetu:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w księdze głównej Urzędu Gminy:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” (dochody),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,

- kwota pobranej opłaty komorniczej (na podstawie poleceń księgowania - PK):

* w ewidencji księgowej budżetu (PK – wykazanie w zrealizowanych dochodach i poniesionych wydatkach kwoty zapłaconej opłaty komorniczej):

Wn 902 „Wydatki budżetu”,

Ma 901 „Dochody budżetu”,

* w ewidencji księgowej jednostki:

- ujęcie pobranych dochodów od dłużnika, w wysokości równej opłacie komorniczej, którą potrącono z zebranych dochodów - PK:

Wn 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” (dochody),

Ma 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”

oraz

- ujęcie wydatków jednostki z tytułu poniesionej opłaty komorniczej, potrąconej z pobranych dochodów od dłużnika – PK:

Wn 761 „Pozostałe koszty operacyjne”,

Ma 130 „Rachunek bieżący jednostek budżetowych” (wydatki);

d) wpływ w grudniu subwencji na styczeń następnego roku budżetowego ujmować wyłącznie w księgach rachunkowych budżetu gminy:

Wn 133 „Rachunek budżetu”,

Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

natomiast w następnym roku budżetowym kwotę subwencji zaliczać do dochodów budżetu gminy, ujmując w księdze głównej budżetu gminy:

Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe”,

Ma 901 „Dochody budżetu”

oraz odpowiednio jako przychody w księdze głównej Urzędu Gminy;

e) przypisu należności z tytułu dochodów budżetowych, w tym z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, dokonywać na bieżąco na koncie Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”;

f) ewidencję zaciągniętych pożyczek prowadzić na koncie 260 „Zobowiązania finansowe”,

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

- 1.7. *Nieujmowanie - w ewidencji analitycznej do konta 130-2 „Rachunek bieżący – wydatki” - operacji gospodarczych dotyczących pobrania czekiem gotówki z banku do kasy Urzędu Gminy, według podziałek klasyfikacji budżetowej - str. 9, 21 protokołu.*

Pobranie z rachunku bankowego środków pieniężnych do kasy ujmować w księdze głównej Urzędu Gminy:

Wn 141 „Środki pieniężne w drodze”,

Ma 130 „Rachunki bieżące jednostki”,

wykazując wydatki w dziale, rozdziale i paragrafie klasyfikacji budżetowej (np. wskazanym przez wójta, z którego najczęściej dokonywane są wydatki), stosownie do zasad funkcjonowania konta 130 „Rachunki bieżące jednostek budżetowych”, zawartych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. Ewidencję na koncie 130 „Rachunek bieżący jednostki” prowadzić w sposób zapewniających zgodność z zapisami w ewidencji analitycznej, prowadzonej do tego konta według podziałek klasyfikacji budżetowej, stosownie do przepisów art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

- 1.8. *Nieprawidłowe prowadzenie ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego - str. 10 protokołu.*

Ewidencję zaangażowania wydatków budżetowych roku bieżącego prowadzić na koncie 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” na bieżąco, ujmując na stronie Wn równowartość sfinansowanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym i równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego, zaś na stronie Ma tego konta - zaangażowanie wydatków, czyli wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

- 1.9. *Zamknięcie na koniec 2011 r. konta 224 „Rozrachunki budżetu” tzw. „persaldem” - str. 11 protokołu.*

Na kontach rozrachunkowych wykazywać rzeczywiste stany należności i zobowiązań, nie dokonując wzajemnych kompensat, stosownie do przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o rachunkowości i zasad funkcjonowania tego konta określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

- 1.10. *Wykazanie na koniec 2011 r. nierealnego stanu zobowiązań ujętych na kontach pomocniczych do konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” (zaniżono o 601*

zł i zawyżono o 314,41 zł) oraz należności na koncie pomocniczym do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (zawyżono o 162,96 zł) - str. 12, 13, 62 protokołu.

Na kontach rozrachunkowych wykazywać faktyczny stan należności i zobowiązań, dokonując zapisów odzwierciedlających stan rzeczywisty, zgodnie z przepisami art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Ponadto, stosownie do powołanych wyżej przepisów, zweryfikować stan zobowiązań wykazanych na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” - str. 15 protokołu.

1.11. Niewykazanie - w sprawozdaniach Rb-28S i Rb-Z za 2011 r. - zobowiązań wymagalnych w kwocie 61.101,22 zł – str. 13, 29 protokołu

Zobowiązania, których termin płatności minął przed upływem okresu sprawozdawczego, a nie są ani przedawnione, ani umorzone wykazywać w sprawozdaniu Rb-28S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego”, zgodnie z przepisami § 8 ust. 2 pkt 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz w sprawozdaniu Rb – Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji”, stosownie do przepisów § 2 ust. 4 „Instrukcji sporządzania sprawozdań”, stanowiącej załącznik nr 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247).

1.12. Niesporządzanie wewnętrznych dowodów OT, PT, LT, służących do dokumentowania operacji dotyczących przychodu i rozchodu środków trwałych – str. 17 protokołu.

Zapisów operacji gospodarczych dotyczących przychodu i rozchodu środków trwałych dokonywać na podstawie wewnętrznych dowodów księgowych (OT przyjęcia środka trwałego, PT – przekazania środka trwałego, LT – likwidacji środka trwałego), zgodnie z przepisami art. 20 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości i postanowieniami pkt. C. d. „Instrukcji obiegu i kontroli finansowej dokumentów”, wprowadzonej zarządzeniem nr 12/2002 Wójta Gminy Rachanie z 30 października 2002 r.

1.13. Przypadki niebieżącego ewidencjonowania operacji – str. 17 protokołu.

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać - w postaci zapisu - każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z przepisami art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1.14 Ujęcie - w ewidencji analitycznej środków trwałych - gruntów w jednej pozycji – str. 18 protokołu.

Ewidencję analityczną środków trwałych, w tym gruntów, prowadzić w podziale na grupy, podgrupy i rodzaje środków trwałych, ewidencjonując poszczególne środki trwałe (w tym każdą działkę stanowiącą odrębną nieruchomość) w oddzielnej pozycji, zgodnie z klasyfikacją rodzajową środków trwałych, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz. U. Nr 242, poz. 1622), w związku z przepisami art. 40 ust. 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2012 r., poz. 591 z późn. zm.).

1.15. Nieprowadzenie ewidencji analitycznej do konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” - str. 19 protokołu.

Do konta 020 „Wartości niematerialne i prawne” prowadzić ewidencję analityczną w sposób umożliwiający należyte obliczanie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, podział według ich tytułów i osób odpowiedzialnych, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r.

1.16. Niezgodność stanu rzeczywistego gotówki w kasie z jej stanem ewidencyjnym, stwierdzona podczas kontroli kasy przeprowadzonej 15 listopada 2012 r. (nadwyżka w kwocie 7.702 zł), spowodowana ujęciem w raportach kasowych jako rozchodowanych kwot niewypłaconych – str. 22 protokołu.

Raporty kasowe prowadzić rzetelnie, dokonując w nich zapisów odzwierciedlających rzeczywisty przebieg operacji gospodarczych, tak aby saldo raportu wyrażało stan gotówki znajdującej się w kasie oraz sporządzać je na bieżąco, ujmując w nich operacje gotówką w tym samym dniu, w którym zostały dokonane, stosownie do art. 24 ust. 2 i art. 25 ust. 5 pkt 3 ustawy o rachunkowości. W przypadku ujmowania w raportach kasowych po stronie rozchodów całej kwoty wykazanej w listach wypłat, mimo że części tej kwoty nie wypłacono w danym dniu osobom uprawnionym, po stronie przychodów ujmować niepodjętą kwotę – wykazaną w rozchodowanej w całości liście wypłat - w oparciu o sporządzony dowód wewnętrzny dokumentujący zaprzychodowanie tej gotówki, w związku z przepisami art. 20 ust. 2

pkt 3 powołanej ustawy.

- 1.17. Wykazanie - w bilansie Urzędu Gminy za 2011 r. - kwoty pozostałych należności i zobowiązań niezgodnie z ewidencją księgową (zaniżono o 20.441,95 zł) oraz w bilansie z wykonania budżetu gminy za 2011 r. zobowiązań krótkoterminowych jako zobowiązań długoterminowych (w kwocie 532.450,39 zł) – str. 23 protokołu.*

Sprawozdania finansowe sporządzać na podstawie danych wynikających z prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, ujmując w nich wszystkie informacje w zakresie ustalonym we wzorach tych sprawozdań, stanowiących załączniki nr 5 i 9 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., stosownie do przepisów § 17 ust. 1 pkt 1, ust. 3 pkt 1 i ust. 6 tego rozporządzenia, w związku z przepisami art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Zobowiązania, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywać w bilansie z wykonania budżetu gminy w pozycji „Zobowiązania krótkoterminowe”, mając na uwadze przepisy art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy o rachunkowości.

- 1.18. Wykazanie w niektórych pozycjach zbiorczego sprawozdania Rb–27S danych niewynikających ze sprawozdań jednostkowych oraz sporządzenie łącznych sprawozdań Rb – Z i Rb – N na podstawie ksiąg rachunkowych – str. 24, 25, 28 i 29 protokołu.*

Zbiorcze sprawozdania budżetowe, w szczególności sprawozdań jednostkowych, sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych oraz sprawozdania jednostkowego jednostki samorządu terytorialnego, jako jednostki budżetowej i jako organu, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Łączne sprawozdania Rb – Z „Kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” i Rb – N „Kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” sporządzać na podstawie sprawozdań jednostkowych jednostek podległych i własnego sprawozdania jednostkowego, zgodnie z przepisami § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Ponadto poinformować kierowników jednostek organizacyjnych o obowiązku przekazywania sprawozdań jednostkowych w terminach wskazanych w załączniku Nr 44 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej oraz w załączniku Nr 7 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, mając na uwadze przepisy art. 18 pkt 2 i art. 93 ust. 1

pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 z późn. zm.).

1.19. Wykazanie wydatków wykonanych w jednostkowym sprawozdaniu Rb-28S Urzędu Gminy za 2011 r. na podstawie ewidencji analitycznej do kont 130 „Rachunek bieżący – wydatki” i 101 „Kasa” oraz wykazanie kwot zobowiązań niezgodnie z danymi ksiąg rachunkowych - str. 25 -28 protokołu.

Jednostkowe sprawozdanie Rb – 28 S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” Urzędu Gminy sporządzać na podstawie danych wynikających z ksiąg rachunkowych jednostki, stosownie do przepisów § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

W kolumnie „Wydatki wykonane” tego sprawozdania wykazywać zrealizowane wydatki na podstawie danych księgowości analitycznej do rachunku bieżącego, zgodnie z przepisami § 8 ust. 2 pkt 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik nr 39 do powołanego rozporządzenia.

1.20. Nieprawidłowe sporządzenie sprawozdania Rb-PDP za 2011 r., w wyniku:

- niewyliczenie skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych oraz udzielonych ulg i zwolnień w tym podatku (w kwocie co najmniej 630 zł),
- zawyżenia skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy w zakresie rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności (ogółem o 19.971,88 zł), w tym: w podatku rolnym (o 4.078 zł) wskutek bezpodstawnego ujęcia umorzonych odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych, a w podatku od nieruchomości (o 15.893,88 zł) wskutek ujęcia kwoty rozłożonej na raty zapłaty odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych.

Niewykazanie - w sprawozdaniach Rb-PDP za lata 2008 – 2010 - skutków obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień z tego podatku uchwałą Rady Gminy (w tym gminnego autobusu wykorzystywanego wyłącznie do przewozu dzieci i młodzieży do szkół i przedszkoli) – str. 34, 35 protokołu.

W sprawozdaniu Rb-PDP „Roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy” wykazywać kwoty stanowiące rzeczywiste skutki obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych przez gminę ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy oraz skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa, stosownie do przepisów § 3 ust. 1 pkt 9,

10 i 11 w związku z przepisami § 7 ust. 3 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Przy obliczaniu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych (jako różnicy pomiędzy dochodami, jakie gmina mogłaby uzyskać stosując górne stawki podatkowe, a dochodami, jakie powinna uzyskać stosując niższe stawki uchwalone przez Radę Gminy) – wykazywanych w kolumnie „Skutki obniżenia górnych stawek podatków obliczone za okres sprawozdawczy” – uwzględniać wszystkie przedmioty opodatkowania.

Kwoty stanowiące skutki umorzenia odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych bądź rozłożenia na raty zapłaty odsetek za zwłokę (w związku z wydaną decyzją w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę) wykazywać jedynie w sprawozdaniu Rb-27S „Miesięczne/roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” w § 0910 „Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat”, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków”, stanowiącą załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).

Sporządzić skorygowane sprawozdania Rb-PDP (również w formie elektronicznej) oraz przekazać je do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie Zespół Zamiejscowy w Zamościu w terminie 14 dni od daty otrzymania tego wystąpienia; załączyć szczegółową informację o wielkościach dokonanych korekt i wskazać, że korekta dokonana została w wyniku kontroli przeprowadzonej przez RIO.

1.21. Nieprzeprowadzanie inwentaryzacji pozostałych środków trwałych i materiałów – str. 30, 31 protokołu.

Przeprowadzać inwentaryzację wszystkich środków trwałych i materiałów, zgodnie z przepisami art. 26 ust. 1 pkt 1 z uwzględnieniem art. 26 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji odpowiednio dokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych, stosownie do przepisów art. 27 ust. 1 powołanej ustawy, mając na uwadze, że jednym z celów inwentaryzacji jest doprowadzenie do wykazania w księgach rachunkowych rzeczywistego stanu m. in. aktywów jednostki (art. 24 ust. 2 ustawy).

1.22. Udokumentowanie inwentaryzacji środków trwałych przeprowadzonej w 2011 r. w sposób niezgodny z postanowieniami wewnętrznymi – str. 31, 32 protokołu.

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji dokumentować w sposób określony w „Instrukcji w sprawie zasad przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji aktywów

i pasywów jednostki”, stanowiącej załącznik nr 5 do zarządzenia Wójta Gminy Rachanie nr 12/2002 z 30 października 2002 r.”, w związku z przepisami art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

1.23. Nieprzeprowadzenie na 31 grudnia 2011 r. inwentaryzacji należności i zobowiązań budżetu gminy i Urzędu Gminy – str. 32 protokołu.

Na ostatni dzień każdego roku obrotowego przeprowadzać inwentaryzację należności i zobowiązań, stosownie do przepisów art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości.

2. W zakresie wykonania budżetu:

2.1. W zakresie dochodów budżetowych:

2.1.1. Niesprawdzanie deklaracji na podatek od nieruchomości i od środków transportowych, o czym świadczy:

- *opodatkowanie podatników na podstawie niekompletnie wypełnionych deklaracji (w tym nie podpisanych przez podatników bądź do których nie dołączono wymaganych załączników),*
- *niezamieszczanie na deklaracjach podpisu przyjmującego deklaracje,*
- *opodatkowanie podatników na podstawie nieprawidłowo wypełnionych deklaracji, w tym z zastosowaniem nieprawidłowej stawki podatku od środków transportowych - str. 39, 40, 46 – 49, 51 - 55 protokołu.*

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm.).

W przypadku niedołączenia przez podatnika do deklaracji wymaganych załączników postępować w sposób wskazany w przepisach art. 274 § 1 pkt 2 cytowanej ustawy.

Podatników podatku od środków transportowych, którzy w deklaracjach nie podali informacji niezbędnych do zastosowania prawidłowej stawki podatku, wzywać do ich uzupełnienia, mając na uwadze przepisy art. 274a § 2 ustawy.

Zamieszczać podpis przyjmującego deklaracje na podatek od nieruchomości i od środków transportowych, zgodnie z treścią rubryk wzoru formularza DN – 1 „Deklaracja na podatek od nieruchomości”, zawartego w załączniku Nr 1 do uchwały Nr XII/62/2011 Rady Gminy Rachanie z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie określenia wzorów deklaracji i informacji podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego oraz wzoru formularza, zawartego w załączniku DT-1 „Deklaracja na

podatek od środków transportowych” do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru deklaracji na podatek od środków transportowych (Dz. U. Nr 293, poz. 1731).

Jeśli okaże się, że objętych kontrolą podatników podatku od środków transportowych opodatkowano z zastosowaniem nieprawidłowej stawki podatku, skorygować deklaracje, dokonując stosownych poprawek, jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego w wyniku korekty nie przekroczy kwoty 1.000 zł, zgodnie z przepisami art. 274 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej. Podatnikom doręczyć uwierzytelnione kopie skorygowanych deklaracji wraz z informacją o – związanej z korektami deklaracji – zmianie wysokości zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 274 § 2 tej ustawy. Jeżeli zmiana wysokości zobowiązania podatkowego w wyniku korekty przekroczy kwotę 1.000 zł – wezwać podatników do ich skorygowania oraz do złożenia niezbędnych wyjaśnień, wskazując przyczyny, z powodu których informacje zawarte w deklaracjach podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej.

W razie niezłożenia deklaracji – przeprowadzić postępowanie podatkowe i określić decyzjami prawidłową wysokość zobowiązania podatkowego, stosownie do przepisów art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 tej ustawy.

2.1.2. Niezamieszczanie daty na deklaracjach i informacjach podatkowych wpływających do Urzędu Gminy – str. 39, 43, 49 protokołu.

Na wpływającej na nośniku papierowym dokumentacji o charakterze finansowym lub mającej wpływ na gospodarkę finansową gminy umieszczać pieczęć, zawierającą między innymi datę wpływu, stosownie do przepisów § 42 ust. 2 w związku z przepisami § 7 pkt 6 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 z późn. zm.).

2.1.3. Wskazanie w decyzji w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości w podatku od nieruchomości wraz z odsetkami za zwłokę, stanowiącej pomoc de minimis – niepełnej podstawy prawnej jej wydania. Wskazywanie w decyzjach w sprawie „określenia wysokości zaległości podatkowej” w podatku od środków transportowych – innego pojazdu (z własnością którego miałyby wiązać się zaległości podatkowe podane w decyzji) niż faktycznie należący do podatnika – str. 40, 51 - 53 protokołu, załącznik Nr III/10 do protokołu kontroli.

Jako podstawę prawną wydania decyzji w sprawie rozłożenia na raty zapłaty zaległości w podatku od nieruchomości wraz z odsetkami za zwłokę, stanowiącej

pomoc de minimis, wskazywać – obok przepisów krajowych - przepisy rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. Urz. L 379 z 28.12.2006 r.).

W decyzji, stanowiącej podstawę dokonania w księgach rachunkowych przypisu (odpisu), zamieszczać rzetelne informacje, w tym co do osoby podatnika i posiadanych przez niego środków transportowych, w związku z art. 210 Ordynacji podatkowej. Uchybienia zawarte w decyzji prostować w drodze postanowienia, mając na uwadze przepisy art. 215 § 1 Ordynacji podatkowej i art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.1.4. Niesystematyczne wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych bądź ich niewystawianie, a w konsekwencji dopuszczenie do przedawnienia zobowiązań w podatku od środków transportowych (w kwocie 4.366 zł) – str. 41, 45, 54, 55 protokołu.

Podjmować konsekwentne czynności zmierzające do wszczęcia postępowania egzekucyjnego w stosunku do osób posiadających zaległości podatkowe, w związku z przepisami art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 z późn. zm.).

Jeżeli należność nie zostanie zapłacona w terminie określonym w decyzji lub wynikającym z przepisu prawa, do zobowiązanego wysyłać upomnienie, a po bezskutecznym upływie wyznaczonego w upomnieniu terminu płatności – wystawiać tytuły wykonawcze i kierować je do właściwego miejscowo urzędu skarbowego systematycznie i bez zwłoki, stosownie do przepisów § 3 ust. 1, § 5 ust. 1, § 6 ust. 1 i § 7 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.) oraz art. 3a § 2 i art. 15 § 1 cytowanej ustawy.

2.1.5. Opodatkowanie parafii podatkiem rolnym w drodze decyzji wymiarowych – str. 42 protokołu.

Parafie, posiadające – stosownie do przepisów art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.) – osobowość prawną, opodatkowywać na podstawie deklaracji na podatek rolny, mając na uwadze przepisy art. 6a ust. 8 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.).

2.1.6. Nieopodatkowanie gminnych budowli przeznaczonych do zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków - str. 42 protokołu.

Złożyć deklarację na podatek od nieruchomości, w której wykazać budowle związane z prowadzeniem działalności gospodarczej (w tym przeznaczone do zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków), stanowiące własność gminy i uregulować należny podatek, stosownie do przepisów art. 2 ust. 1 oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 95, poz. 613 z późn. zm.).

2.1.7. Nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, w tym:

- *dokonywanie przypisu podatku pod datą wystawienia decyzji wymiarowych oraz odpisu pod datą decyzji w sprawie udzielenia ulgi w zapłacie podatku (przypadki),*
- *ewidencjonowanie wpłat podatków w obrocie bezgotówkowym niezgodnie z datą faktycznej zapłaty,*
- *dokonanie przypisu podatku od środków transportowych na podstawie deklaracji złożonych w latach poprzednich bądź w kwocie innej niż wynikająca z deklaracji,*
- *księgowanie wpłat podatku od środków transportowych w kwocie innej niż wynikająca z dowodów wpłat (przypadki),*
- *niewskazywanie daty dokonania operacji gospodarczej oraz rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu źródłowego, będącego podstawą zapisu na kontach podatników podatku od środków transportowych,*
- *wykazanie na kontach podatników podatku od środków transportowych na koniec 2011 r. sald zaległości w wysokości niezgodnej ze stanem rzeczywistym (w tym zobowiązań przedawnionych).*

Niesporządzenie na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych w zakresie dochodów z tytułu podatku od środków transportowych.

Niezgodnienie na koniec 2011 r. stanu zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych wynikającego z ewidencji analitycznej ze stanem zaległości, wynikającym ze szczegółowych kont podatników – str. 43, 44, 46, 48 – 51, 54, 55, 60 protokołu.

Przypisu/odpisu podatku dokonywać pod datą skutecznego doręczenia stronie decyzji (ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego/w sprawie udzielenia ulgi w zapłacie podatku) oraz pod datą złożenia deklaracji i w wysokości z niej wynikającej, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375) oraz art. 212 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym organ podatkowy wydający decyzję jest nią związany od chwili jej doręczenia.

W przypadku niezłożenia deklaracji, przypisu podatku dokonywać na podstawie decyzji organu podatkowego, określającej wysokość zobowiązania podatkowego (po przeprowadzeniu postępowania podatkowego), stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 cytowanego rozporządzenia, w związku z art. 21 § 3 Ordynacji podatkowej.

W ewidencji księgowej (w tym na szczegółowych kontach podatników) dokonywać zapisów zgodnie ze stanem rzeczywistym, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości w związku z § 9 ust. 2 powołanego rozporządzenia.

Zapłatę podatków w obrocie bezgotówkowym ewidencjonować pod datą faktycznego obciążenia rachunku bankowego podatnika, wskazaną na poleceniu przelewu, zgodnie z przepisami art. 60 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej.

Na kontach podatników ujmować po stronie Wn przypis odsetek za zwłokę i kosztów upomnienia w kwocie wpłaconej, zgodnie z przepisami § 17 ust. 2 pkt 1 lit. b w związku z § 2 ust. 1 pkt 4 oraz § 21 pkt 1 lit. b powołanego rozporządzenia.

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać ze wskazaniem daty dokonania operacji gospodarczej oraz rodzaju i numeru identyfikacyjnego dowodu księgowego stanowiącego podstawę zapisu, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządzać zestawienie sald wszystkich sald kont ksiąg pomocniczych, stosownie do przepisów art. 18 ust. 2 ustawy o rachunkowości.

Zapewnić zgodność zapisów w ewidencji analitycznej (prowadzonej według rodzajów podatków) z zapisami w ewidencji szczegółowej (prowadzonej do kont analitycznych według podatników), mając na uwadze przepisy § 11 ust. 2 i 3 pkt 1 oraz § 13 rozporządzenia w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

Zweryfikować stan rozrachunków ze wszystkimi podatnikami podatku od środków transportowych, celem ujawnienia należności nierzeczywistych i ująć go w księgach rachunkowych, stosownie do przepisów art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Odpisać przedawnione zobowiązania podatkowe, w związku z art. 59 § 1 pkt 9 oraz art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej

2.1.8. Nieprzerachowanie wpłat podatników podatku od środków transportowych niepokrywających należności głównej wraz z odsetkami za zwłokę – str. 50 protokołu.

Jeżeli wpłata dokonana przez podatnika nie pokrywa kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, wpłatę tę zaliczać proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę, stosownie do przepisów art. 53 § 1 i art. 55 § 2 Ordynacji podatkowej.

Dokonać rozliczenia wpłat zaległości podatkowych, wniesionych przez podatników wskazanych w protokole kontroli.

2.1.9 Udzielanie zwolnień z podatku rolnego z tytułu zakupu gruntów, mimo niezłożenia przez podatników wymaganych dokumentów w zakresie pomocy publicznej. Udzielanie ulg inwestycyjnych, mimo nieudokumentowania faktu zakończenia inwestycji oraz niezwezweryfikowania wniosków podatników w zakresie, czy wydatki poniesione na inwestycje nie zostały sfinansowane (w całości bądź w części) z udziałem środków publicznych oraz mimo niesporządzenia przez wnioskodawców zestawienia poniesionych wydatków inwestycyjnych - str. 57, 58 protokołu.

Od podatników, ubiegających się o zwolnienie z podatku rolnego z tytułu zakupu gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego lub powiększenie już istniejącego, egzekwować obowiązek złożenia wraz z wnioskiem informacji dotyczących wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacji o otrzymanej pomocy publicznej – na wymaganym formularzu, którego wzór stanowi załącznik Nr 2 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie (Dz. U. Nr 53, poz. 312 z późn. zm.) albo oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy, mając na uwadze przepisy art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.).

W przypadku niedołączenia do wniosku wymaganych oświadczeń lub informacji, pomoc nie może być udzielona temu podmiotowi, zgodnie z przepisami art. 37 ust. 7 cytowanej ustawy.

Ulgę inwestycyjną przyznawać po zakończeniu inwestycji, stosownie do przepisów art. 13 ust. 2 ustawy o podatku rolnym. Dokumentować fakt zakończenia inwestycji; dowodem może być np. notatka służbowa sporządzona przez inspektora ds. budownictwa potwierdzająca zakończenie inwestycji albo złożone – na wniosek podatnika – oświadczenie. W przypadku gdy dowodem potwierdzającym określone fakty jest – złożone na wniosek podatnika – oświadczenie, odbierać je pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, stosownie do przepisów art. 180 § 2 Ordynacji podatkowej.

Ulgi inwestycyjne udzielać po zebraniu materiału dowodowego potwierdzającego spełnianie faktu, że wydatki poniesione na inwestycje, wskazane w przepisach art. 13 ust. 1 ustawy o podatku rolnym, nie zostały sfinansowane w całości lub w części z udziałem środków publicznych w związku z art. 122 i art. 126 Ordynacji podatkowej.

2.1.10. Niewyegzekwowanie od osób fizycznych informacji o gruntach w przypadku zaistnienia w trakcie roku zmian (w związku z zakupem gruntów) – str. 58 protokołu.

W przypadku zaistnienia w trakcie roku zmian mających wpływ na wysokość opodatkowania podatkiem rolnym (np. w związku z nabyciem gruntów), wzywać podatników, którzy nie wywiązali się z wynikającego z przepisów art. 6a ust. 5 ustawy o podatku rolnym obowiązku złożenia informacji o gruntach, do ich złożenia, stosownie do przepisów art. 274a § 1 Ordynacji podatkowej.

2.1.11. Niepodejmowanie skutecznych czynności mających na celu wyegzekwowanie zaległych należności czynszowych, skutkujące dopuszczeniem do przedawnienia roszczeń (w przyjętej próbie w wysokości 530,94 zł) – str. 62 protokołu.

Podjąć konsekwentne czynności, mające na celu wyegzekwowanie zaległych należności czynszowych, na podstawie przepisów Części Trzeciej „Postępowanie egzekucyjne” ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), nie dopuszczając do przedawnienia roszczeń, mając na uwadze przepisy art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

2.1.12. Nieprawidłowa klasyfikacja budżetowa dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości - str. 65 protokołu.

Wpływy ze sprzedaży nieruchomości klasyfikować do § 0770 „Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości”, zgodnie z „Klasyfikacją paragrafów dochodów, przychodów i środków”, stanowiącą załącznik Nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późn. zm.).

2.1.13. Doręczanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych bez potwierdzenia ich odbioru. Wydanie zezwolenia przedsiębiorcy rozpoczynającemu działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, mimo niewniesienia w pełnej wysokości opłaty przed wydaniem tego zezwolenia - str. 66 protokołu.

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych doręczać za ich potwierdzeniem, ze wskazaniem daty otrzymania, stosownie do przepisów art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).

Przedsiębiorcom rozpoczynającym działalność w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych, zezwolenia na ich sprzedaż wydawać po wniesieniu opłaty, w wysokości określonej w przepisach art. 11¹ ust. 2 w związku z art. 11¹ ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356), zgodnie z przepisami art. 11¹ ust. 2 i 3 tej ustawy.

2.2. W zakresie wydatków budżetowych:

2.2.1. Wypłacanie wójtowi gminy:

- *dotatku funkcyjnego, w okresie od grudnia 2010r. do września 2012 r., w wysokości niższej o 990 zł (miesięcznie) niż przyznana przez Radę Gminy, skutkujące zaniżeniem należnego wynagrodzenia za ten okres o kwotę około 21.000 zł,*
- *zaniżonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2011 r. o kwotę 159,86 zł, w wyniku niewliczenia do podstawy jego obliczenia kwoty wypłaconego w styczniu 2011r. wyrównania wynagrodzenia - oraz str. 72, 75 protokołu.*

Wynagrodzenie wójta gminy wypłacać w wysokości określonej uchwałą Nr II/7/10 Rady Gminy Rachanie z dnia 21 grudnia 2010r. w sprawie ustalenia wynagrodzenia dla Wójta Gminy Rachanie, zgodnie z przepisami art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

Dodatkowe wynagrodzenie roczne ustalać w wysokości 8,5 % sumy wynagrodzenia za pracę otrzymanego przez pracownika w ciągu roku kalendarzowego, za który przysługuje to wynagrodzenie, uwzględniając wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy przyjmowane do obliczenia ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a także wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy oraz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy przysługujące pracownikowi, który podjął pracę w wyniku przywrócenia do pracy, zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 1997r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. Nr 160, poz. 1080 z późn. zm.).

Przeliczyć i wypłacić wójtowi gminy niedopłacone kwoty wynagrodzenia, mając na uwadze, że w grudniu 2010 r. obowiązywały dwie uchwały Rady Gminy ustalające wynagrodzenie wójta, stąd kwotę należnego dodatku funkcyjnego za ten miesiąc należy przeliczyć proporcjonalnie do okresu obowiązywania nowego wynagrodzenia.

2.2.2. Wykazanie w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez gminę Rachanie za 2011 r.:

- nieprawidłowych (zaniżonych) średniorocznych liczb etatów nauczycieli we wszystkich grupach awansu zawodowego dla obu okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych (kolumny 6 i 7 sprawozdania), co skutkowało wykazaniem nieprawidłowej kwoty średnich wynagrodzeń tych nauczycieli obliczonych na podstawie ustawy Karta Nauczyciela (kolumna 8 sprawozdania),
- nieprawidłowej kwoty wydatków poniesionych w roku na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela (kolumna 9 sprawozdania),

co spowodowało nieprawidłowe ustalenie kwoty różnicy między średnimi wynagrodzeniami nauczycieli obliczonymi na podstawie Karty Nauczyciela, a wydatkami poniesionymi przez gminę na wynagrodzenia nauczycieli (ustalono różnicę w wysokości dodatniej, zamiast w wysokości ujemnej), wskutek czego nauczycielom nie zostały naliczone i wypłacone przysługujące im jednorazowe dodatki uzupełniające za 2011r. na łączną kwotę (według ustaleń kontroli) – 328.360,11zł – str. 79 - 82 protokołu i str. 1 - 2 protokołu kontroli problemowej Gimnazjum Publicznego w Rachaniach.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez gminę sporządzać w sposób określony w przepisach rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 6, poz. 35 z późn. zm.). W poszczególnych pozycjach tego sprawozdania wykazywać dane wynikające z prawidłowego obliczenia, zgodnie z wzorem sprawozdania, zawartym w załączniku Nr 2 do tego rozporządzenia, mając na uwadze, że dane wykazane w tym sprawozdaniu stanowią podstawę ustalenia i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających dla nauczycieli, o których mowa w przepisach art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.).

Zweryfikować dane sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli za 2011 r.; po ustaleniu prawidłowej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego i wydatków na wynagrodzenia obliczyć i wypłacić nauczycielom dodatki uzupełniające.

2.2.3. Nieokreślenie wartości zamówień uzupełniających (tj. % wartości zamówienia podstawowego) przewidzianych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia pn. „Remont dróg gminnych w miejscowości Siemierz i Rachanie” - str. 85 protokołu.

W przypadku przewidywania udzielenia zamówień uzupełniających, o których mowa w przepisach art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazywać ich wartość wyrażoną w % wartości zamówienia podstawowego (nie więcej niż 50 % dla usług i robót budowlanych oraz nie więcej niż 20 % w przypadku dostaw) w związku z przepisami art. 36 ust. 2 pkt 3 tej ustawy.

2.2.4. Żądanie od wykonawców dowodów wniesienia wadium oraz określenie kwoty wadium (w ogłoszeniu o zamówieniu pn. „Przebudowa chodnika dla pieszych przy drodze powiatowej Nr 3508L w miejscowości Michalów i Siemnice”) w wysokości przekraczającej 3% wartości zamówienia - str. 85, 89 protokołu.

Od wykonawców żądać wyłącznie oświadczeń lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, stosownie do przepisów art. 25 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze, że od wykonawców nie można żądać złożenia wraz z ofertą dowodu wpłaty wadium, gdyż zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy – zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie wniesienia wadium i to fakt niewniesienia wadium, a nie brak dowodu na dokonanie tej czynności, stanowi przesłankę do wykluczenia wykonawcy z postępowania, o której mowa w art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy. Dowód wniesienia wadium nie jest więc dokumentem niezbędnym do przeprowadzenia postępowania, wobec czego jego żądanie jest bezpodstawne, a wadium – stosownie do przepisów art. 45 ust. 3 powołanej ustawy – wykonawca może wnieść do upływu terminu składania ofert.

Kwotę wadium ustalać w wysokości nie większej niż 3 % wartości zamówienia, stosownie do przepisów art. 45 ust 4 ustawy - Prawo zamówień publicznych.

2.2.5. Niezamieszczenie w protokole postępowania o udzielenie zamówienia pn. „Przebudowa chodnika dla pieszych przy drodze powiatowej Nr 3508L w miejscowości Michalów i Siemnice” ceny wybranej oferty – str. 90 protokołu.

W protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zamieszczać wszystkie informacje wymagane przepisami art. 96 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz wskazane – w przypadku przetargu nieograniczonego – we wzorze protokołu stanowiącym załącznik Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. Nr 223, poz. 1458).

3. W zakresie otrzymanych i udzielonych dotacji:

3.1. *Niezawarcie w ogłoszeniu otwartego konkursu na realizację w 2011 r. zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, wszystkich wymaganych informacji, w tym o: zasadach przyznawania dotacji, trybie i kryteriach stosowanych przy wyborze ofert, terminie dokonania wyboru ofert oraz o zrealizowanych przez gminę w roku ogłoszenia konkursu i w roku poprzednim zadaniach publicznych tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztach, a w ogłoszeniach zamieszczonych w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy – informacji o wymaganych załącznikach, którą zawarto w ogłoszeniu zamieszczonym na tablicy ogłoszeń.*

Niezamieszczenie informacji o wynikach otwartego konkursu ofert w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej gminy Rachanie – str. 96-97 protokołu.

W ogłoszeniu otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych wskazanych w przepisach art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.), niezależnie od miejsca publikacji, zawierać wszystkie informacje wymagane przepisami art. 13 ust. 2 tej ustawy.

Wyniki konkursu ogłaszać – oprócz miejsca przeznaczonego na zamieszczanie ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy – także w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej gminy, zgodnie z przepisami art. 15 ust. 2j w związku z art. 13 ust. 3 ustawy.

3.2. *Przyjęcie od Gminnego Klubu Sportowego „Sparta” Woźuczyn” niekompletnie wypełnionego sprawozdania z realizacji w 2011 r. zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu (w zestawieniach faktur (rachunków) nie zamieszczono numerów pozycji kosztorysu wskazujących grupy wydatków, do których należy zaliczyć daną fakturę lub rachunek) oraz niekwestionowanie wydatków poniesionych przez Klub ze środków pochodzących z dotacji przed datą zawarcia umowy (w łącznej kwocie 1.841,91 zł) – str. 98-99 protokołu.*

Od podmiotów, którym udzielono dotacji na realizację zadań publicznych, egzekwować obowiązek składania kompletnie wypełnionych sprawozdań z wykonania zadania publicznego, zgodnie z wzorem formularza stanowiącego załącznik Nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25), w związku z przepisami art. 19 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dokonywać kontroli i oceny realizacji zleconego zadania publicznego, w szczególności prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania, stosownie do przepisów art. 17 pkt 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mając na uwadze, że jedną z form tej kontroli jest weryfikacja sprawozdań z wykonania zadań publicznych składanych przez dotowane podmioty.

W sytuacji gdy strony ustaliły w umowie termin wykonania zadania od dnia jej podpisania, wydatki dokonane ze środków dotacji przed tą datą nie mogą być uznane za wykorzystane prawidłowo, w związku z przepisami art. 16 ust. 1 powołanej ustawy i art. 151 ust. 2 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym podmiot przyjmując zlecenie realizacji zadania publicznego zobowiązuje się do wykonania zadania publicznego w zakresie i na zasadach określonych w umowie, w której określono m. in. termin wykorzystania dotacji. Jeżeli na terenie gminy funkcjonuje tylko jeden podmiot, realizujący zadania publiczne w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu, który w każdym roku otrzymuje dotację na to samo zadanie, rozważyć możliwość zawierania umowy na czas dłuższy niż rok i nie dłuższy niż 5 lat, zgodnie z przepisami art. 16 ust. 3 ustawy, zamieszczając w niej zastrzeżenie o określaniu kwoty dotacji na dany rok w drodze stosownych aneksów, po ich uchwaleniu przez Radę Gminy w budżecie gminy na dany rok, w związku z art. 236 ust. 3 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

W przypadku stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, pobrania nienależnie lub w nadmiernej wysokości – wydawać decyzję określającą kwotę dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, stosownie do przepisów art. 252 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 60 pkt 1 i art. 61 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto - w trakcie kontroli zagadnień związanych ze współpracą gminy Rachanie z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami wymienionymi w przepisach art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - stwierdzono, że roczny program współpracy z tymi organizacjami i podmiotami na 2011 rok Rada Gminy Rachanie przyjęła uchwałą z dnia 30 grudnia 2010 r. – str. 96 protokołu. W związku z tym przypominam, że zgodnie z przepisami art. 5a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 tej ustawy jest uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu.

4. W zakresie gospodarki mieniem komunalnym:

- 4.1. *Zawarcie błędnego pouczenia w ogłoszeniach o przetargu i w zawiadomieniach skierowanych do osób ustalonych jako nabywcy nieruchomości – str. 104, 105 protokołu.*

W ogłoszeniach o przetargu oraz w zawiadomieniach przesłanych do osób ustalonych jako nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży zamieszczać prawidłową informację o prawie odstąpienia od zawarcia umowy i zatrzymania wadium, jeżeli osoba ta nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu, stosownie do przepisów art. 41 ust. 2 ustawy 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.) i § 13 pkt 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. u. Nr.207, poz. 108 z późn. zm.).

5. W zakresie rozliczeń finansowych jednostki samorządu terytorialnego z jej jednostkami organizacyjnymi:

- 5.1. *Nieprowadzenie ewidencji analitycznej do konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” w podziale na poszczególne jednostki budżetowe - str. 106 protokołu.*

Ewidencję analityczną do konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” prowadzić w sposób umożliwiający ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez nie dochodów budżetowych, stosownie do zasad funkcjonowania tego konta, określonych w załączniku Nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r.

- 5.2. *Rozliczanie wydatków zrealizowanych przez jednostki budżetowe w okresach kwartalnych – str. 107 protokołu.*

Zrealizowane przez jednostki budżetowe wydatki ujmować na koncie 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” na podstawie okresowych (miesięcznych) sprawozdań jednostek, w związku z przepisami § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. i zasadami funkcjonowania tego konta, określonymi w załączniku Nr 2 do tego rozporządzenia.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl) – w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Rachanie